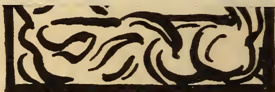
Ludvig Holberg
Jeppe paa Bjerget

THE LIBRARY OF CONGRESS
1800

Jeppe paa Bjerget,

eller

den forvandlede Bonde.

Komedie i fem Akter

af

Ludvig Holberg.

Kjøbenhavn.

Trykt og faaes tilkjøbs hos C. C. Løser,

Store Kjøbmagergade Nr. 26 (gl. 13).

Personerne.

Jeppe paa Bjerget.
Nille, hans Hustru.
Baron Nilus.
Sekretairen.
Kammertjeneren.
Erik, Lakei.
Anden Lakei.
Jakob Skomager.
To Doktores.
Ridefogden.
Ridefogdens Kone.
Tre bevæbnede Mænd.
Dommeren.
Betjenten.
To Advokater.
Magnus.

Scenen er i og ved en Bondeby i Sjælland.

Jeppe paa Bjerget.

Første Akt.

Første Scene.

Nille (alene). Jeg troer neppe at der er saadan doven Slyngel i det hele Herred som min Mand; jeg kan neppe faae ham vaagen naar jeg trækker ham efter Haaret af Sengen. Idag veed nu den Slyngel at det er Torvdag, og dog alligevel ligger og sover saalænge. Herr Poul sagde nylig til mig: Nille! du est altfor haard mod din Mand, han er og bør dog være Herre i Huset; men jeg svarede ham: Nei! min gode Herr Poul! dersom jeg vilde lade min Mand regjere i Huset eet Aar, saa fik hverken Herskabet Landgilde eller Præsten Offer, thi han skulde i den Tid drikke op Alt hvad der var i Huset; skulde jeg lade den Mand raade i Huset, der er færdig at sælge Boskab, Kone og Børn, ja sig selv for Brændeviin? hvorpaa Herr Poul tiede ganske still og strøg sig om Munden. Rifogden holder med mig og siger: Moerlille! agt du kun ikke hvad Præsten siger; der staaer vel i Ritualen, at du skal være din Mand hørig og lydig, men derimod staaer der i dit Fæstebrev, som er nyere end Ritualen, at du skal holde din Gaard vedlige og svare din Landgilde, hvilket du umuligt kan gjøre, dersom du ikke trækker din Mand hver Dag efter Haaret og prygler ham til Arbeide. Nu trækkede jeg ham af Sengen og gik ud i Laden at see hvordan Arbeidet gik for sig; da jeg kom ind igjen sad han paa Stolen og sov med Buxerne, reverenter talt, paa det ene Been, hvorudover Krabasken strax maatte af Krogen og min gode Jeppe smøres til han blev fuldkommen vaagen igjen. Det Eneste, som han er bange for, er Mester Erik (saa kalder jeg Krabasken). Hei, Jeppe! er din Fæhund endnu ikke kommen i Klæderne? har du Lyst at tale med Mester Erik end engang? Hei, Jeppe! herind!

Anden Scene.

Nille. Jeppe.

Jeppe. Jeg maa jo have Tid at klæde mig, Nille! jeg kan dog ikke gaae som et Sviin foruden Buxer og Trøie til Byen.

Nille. Har du, Skabhals, ikke kunnet tage ti Par Buxer paa dig siden jeg vækkede dig imorges?

Jeppe. Har du lagt Mester Erik fra dig, Nille?

Nille. Ja jeg har, men jeg veed strax hvor han er at finde igjen dersom du ikke er hurtig. Herhid! see, hvor han kryber. Herhid! du skal til Byen at kjøbe mig to Pund grøn Sæbe; see, der har du Penge dertil. Men hør! hvis du inden fire Timer ikke er her paa Stedet igjen, da skal Mester Erik dandse Polskdands paa din Ryg.

Jeppe. Hvor kan jeg gaae fire Miil i fire Timer, Nille?

Nille. Hvem siger du skal gaae, du Hanrei!? du skal løbe. Jeg har engang sagt Dommen af, gjør nu hvad dig lyster.

Tredie Scene.

Jeppe (alene). Nu gaaer den So ind og æder Frokost, og jeg stakkels Mand skal gaae fire Miil og faaer hverken Vaadt eller Tørt; kan nogen Mand have saadan forbandet Kone, som jeg har? Jeg troer virkelig, at hun er Sødskendebarn til Lucifer. Folk siger vel i Herredet at Jeppe drikker, men de siger ikke hvorfor Jeppe drikker; thi jeg fik aldrig saamange Hug i de ti Aar, jeg var under Malicien, som jeg faaer paa een Dag af den slemme Kvinde; hun slaaer mig, Rifogden driver mig til Arbeid som et Beest og Degnen gjør mig til Hanrei. Maa jeg da ikke vel drikke? maa jeg da ikke bruge de Midler, som Naturen giver os at bortdrive Sorg med? var jeg en Tosse, saa gik Saadant mig ikke saameget til Hjerte, saa drak jeg eihellerikke; men det er en afgjort Ting, at jeg er en vittig Mand, derfor føler jeg Saadant meer end en Anden, derfor maa jeg og drikke. Min Nabo Moons Kristoffersen siger tidt til mig, saasom han er min gode Ven: Fanden fare i din tykke Mave, Jeppe, du maatte slaae fra dig, saa blev Kjellingen nok god. Men jeg kan ikke slaae fra mig for tre Aarsagers Skyld. Først, fordi jeg har ingen Koraſi. For det Andet, for den forbandede Mester Erik, som hænger bag Sengen, hvilken min Ryg ikke kan tænke paa uden han maa græde. For det Tredie, efterdi jeg er, uden at rose mig selv, et eiegodt Gemyt og en god Kristen, som aldrig søger at hævne mig, endogsaa ikke paa Degnen, som sætter mig eet Horn

paa efter et Andet; thi jeg offrer ham hans tre Hellige-Dage derfor ovenikjøbet, da der er ikke den Ære i ham at give mig et Kruus Øl det hele Aar. Intet gik mig meer til Hjerte end de spidige Ord, som han gav mig forgangen Aar; thi da jeg fortaalte at en vild Tyr, som aldrig frygtede noget Menneske, engang blev bange for mig, svarede han: Kanst du ikke begribe det, Jeppe? Tyren saae at du havde større Horn end den selv havde og derfor ikke holdt raadeligt at stanges med sin Overmand. Jeg kræver Jer til Vidne, godt Folk, om ikke saadanne Ord kunde trænge en ærlig Mand til Marv og Been. Jeg er dog saa skikkelig at jeg har aldrig ønsket Livet af min Kone; tvertimod, da hun laa syg af Guulsot ifjor, ønskede jeg at hun maatte leve; thi som Helvede er allerede fuldt af onde Kvinder, kunde Lucifer maaskee skikke hende tilbage igjen, og saa blev hun endda værre end hun er; men om Degnen døde, vilde jeg glæde mig saavel paa mine egne Vegne som paa Andres; thi han gjør mig kun Fortræd og er Menigheden til ingen Nytte. Det er en ulærd Djævel; thi han duer ikke til at holde ringeste Tone, endsige støbe et ærligt Voxlys. Nei, da var hans Formand, Kristoffer, anden Karl. Han tog Troen over fra tolv Degne i sin Tid, saadan Stemme havde han. Engang sat jeg mig dog for at bryde overtværs med Degnen, som Nille selv hørte derpaa, da han skjeldte mig for Hanrei, og sagde: Fanden være din Hanrei, Mads Degn! Men hvad skede? Mester Erik maatte strax af Væggen og stille Trætten, og blev min Ryg saa brav tærsket af min Hustru, at jeg maatte bede Degnen om Forladelse og takke ham, at han som en velstuderet Mand vilde gjøre mit Huus den Ære. Siden den Tid har jeg aldrig tænkt paa at gjøre Modstand. Ja! ja! Moons Kristoffersen! du og andre Bønder har godt ved at sige, hvis Koner har ingen Mester Erik liggende bag Sengen. Havde jeg et Ønske i Verden, saa vilde jeg bede, at min Kone enten ingen Arme havde eller jeg ingen Ryg; thi Munden maa hun bruge saa meget, som hun gider. Men jeg maa gaae til Jakob Skomager paa Veien, han tør nok give mig for en Skilling Brændeviin paa Kredit; thi jeg maa have Noget at lædske mig paa. Hei! Jakob Skomager! er du opstaaen? luk op, Jakob!

Fjerde Scene.

Jeppe. Jakob Skomager (i blotte Skjorte).

Jakob. Hvo Pokker vil herind saa tidlig?
Jeppe. Godmorgen, Jakob Skomager.
Jakob. Tak, Jeppe, du est saare tidlig paafærde idag.
Jeppe. Lad mig faae for en Skilling Brændeviin, Jakob.
Jakob. Ja nok; fly mig Skillingen.
Jeppe. Du skal imorgen faae den naar jeg kommer tilbage.
Jakob. Jakob Skomager skjenker ikke paa Borg; jeg veed, du har jo sagte en Skilling eller to at betale med.
Jeppe. Skam der har, Jakob, uden nogle Skillinger, min Hustru flyede mig at kjøbe Noget for i Byen.
Jakob. Jeg veed, du kan jo tinge to Skilling af paa de Varer, du kjøber; hvad er dit Kjøbmandskab?
Jeppe. Jeg skal kjøbe to Pund grøn Sæbe.
Jakob. Ei kanst du ikke sige, at du gav en Skilling eller to mere for Pundet end du gier?
Jeppe. Jeg er saa bange min Hustru faaer det at vide, saa faaer jeg en Ulykke.
Jakob. Snak! hvor skulde hun faae det at vide? kanst du ikke sværge paa at du udgav alle Pengene? du est saa dum som et Fæ.
Jeppe. Det er sandt nok, Jakob, det kan jeg endelig gjøre.
Jakob. Fly hid din Skilling da.
Jeppe. See der! men du maa give mig en Skilling tilbage.
Jakob (kommer med Glasset og drikker ham til). Singot, Jeppe.
Jeppe. Du drak som en Skjelm.
Jakob. Ei! jeg veed, det er jo Sædvane at Verten drikker Gjesterne til.
Jeppe. Jeg veed det nok; men Skam faae den, der først fandt paa den Sædvane. Din Skaal, Jakob.
Jakob. Tak, Jeppe; du kommer til at tage for den anden Skilling med, du kan dog ikke bringe den tilbage; uden du vil have et Glas Brændeviin tilgode, naar du kommer igjen; thi jeg har min Tro ingen Enesteskilling.
Jeppe. Skam der gjør! skal den fortæres, saa skal

det strax skee, paa det jeg kan føle at jeg faaer Noget i Maven; men drikker du ogsaa deraf, saa betaler jeg Intet.

Jakob. Singot, Jeppe.

Jeppe. Gud bevare vore Venner, og Skam faae alle vore Uvenner. Det gjorde godt i Maven; Ak! Ak!

Jakob. Lykke paa Reisen, Jeppe.

Jeppe. Tak, Jakob Skomager.

Femte Scene.

Jeppe (alene. Bliver lystig og begynder at synge:)

En hvid Høne og en broget Høne
De satte sig op mod en Hane, osv.

Ak! gid jeg turde drikke for en Skilling endnu. Ak! gid jeg turde drikke for en Skilling endnu. Jeg troer jeg gjør det. Nei! der blier en Ulykke af. Kunde jeg kun først faae Kroen afsigte, saa havde jeg ingen Nød, men det er ligesom En holder mig tilbage. Jeg maa derind igjen. Dog hvad er det, du gjør, Jeppe? Jeg seer Nille ligesom staaer mig for Veien med Mester Erik i Haanden. Jeg maa vende om igjen. Ak! gid jeg turde drikke for en Skilling endnu! Min Mave siger: du skal; min Ryg: du skal ikke; hvem skal jeg nu gjøre imod? er ikke min Mave mere end min Ryg? jeg mener jo. Skal jeg banke paa? hei! Jakob Skomager herud! — men den forbandede Kvinde kommer mig igjen for! vilde hun kun saaledes slaae, at Rygbenene fik ingen Skade, skyttede jeg Fanden om det; men hun slaaer som — Ak, Gud bedre mig arme Mand, hvad skal jeg gjøre? Tving din Natur, Jeppe! er det ikke en Skam, at du skulde styrte dig i Ulykke for et lumpen Glas Brændeviin? nei! det skal ikke skee dennegang, jeg maa fort. — Ak! gid jeg turde drikke kun for een Skilling endnu. Det var min Ulykke, at jeg først fik Smag derpaa, nu kan jeg ikke komme afsted; fort Been! Drollen skal splide Jer ad om I ikke gaaer. Nei, de Karnalier vil saa mari ikke, de vil til Kroen igjen; mine Lemmer fører Krig med hinanden: Maven og Benene vil til Kroen og Ryggen til Byen. Vil I gaae, I Hunde! I Bestier! I Skabhalse! nei, Pokker fare efter dem, de vil til Kroen igjen; jeg har mere Møie med mine Been at faae dem til at gaae fra Kroen end med mit broget Hors at faae det fra Stalden. Ak! gid jeg turde kun drikke for een eneste Skilling endnu! Hvem veed, om Jakob Skomager ikke tør borge mig for

en Skilling eller to, naar jeg beder ham meget derom. Hei, Jakob! nok et Glas Brændeviin for to Skilling.

Sjette Scene.

Jeppe. Jakob.

Jakob. See, Jeppe, est du kommen tilbage? Jeg tænkte nok at du fik for lidt. Hvad vil en Styver Brændeviin forslaae? det kan jo ikke komme nedenfor Halsen.

Jeppe. Det er sandt, Jakob. Lad mig faae end for en Styver. (afsides) Naar jeg først har drukket, saa faaer han vel at borge mig, enten han vil eller ei.

Jakob. Her er en Styver Brændeviin, Jeppe, men Pengene først.

Jeppe. Du kan jo sagt' borge mig mens jeg drikker, som der staaer i Ordsproget.

Jakob. Vi agter ingen Ordsprog, Jeppe. Vil du ikke betale forud, saa faaer du ikke en Taar; vi har forsvoret at borge Nogen, ikke engang Ridefogden selv.

Jeppe (grædende). Kan du ikke sagte borge mig, jeg er jo en ærlig Mand?

Jakob. Ingen Borgen.

Jeppe. Der har du en Styver da, din Pralker! nu er det gjort; drik nu, Jeppe! Ak, det gjorde godt.

Jakob. Ja det kan bage en Skjelm indvortes.

Jeppe. Det er det Allerbedste med Brændeviin, at man faaer saadan Korast derefter. Nu tænker jeg ikke mere hverken paa min Hustru eller Mester Erik, saa blev jeg forandret af det sidste Glas. Kan du den Vise, Jakob:

Liden Kirsten og Herr Peder de sat over Bord, Peteheia!
De taelte saa meget skjændeligt Ord, Polemeia!
Om Sommeren synger den lystige Stær, Peteheia!
Fanden ta' Nille, den Akkermær, Polemeia!
Jeg gik ud i grønnen Lund, Peteheia!
Degnen det er en Rakkerhund, Polemeia!
Jeg satte mig paa min abelgraa Hest, Peteheia!
Degnen det er en Rakkerbeest, Polemeia!
Om I vil vide min Hustrues Navn, Peteheia!
Da hedder hun: faae Last og Skam, Polemeia!

Den Vise har jeg selv gjort, Jakob!

Jakob. Du har Fanden heller!

Jeppe. Jeppe er ikke saa taabelig, som du mener;

jeg har ogsaa gjort en Vise om Skomagerne, som gaaer saaledes:

Skomageren med sin Baſs og Fiol, Filepom, Filepom.

Jakob. Ei, du Nar! den er gjort over Spillemænd.

Jeppe. Ja det er sandt. Hør, Jakob, giv mig nok for en Styver Brændeviin!

Jakob. Godt! Nu kan jeg see, du er en smuk Mand, som under mit Huus en Skilling.

Jeppe. Hei, Jakob! giv mig kun for fire Skilling.

Jakob. Ja vel.

Jeppe (synger igjen). Jorden drikker Vand,
Havet drikker Sol;
Solen drikker Hav,
Alting i Verden drikker,
Hvorfor maa jeg daa
Ei drikke ligesaa?

Jakob. Singot, Jeppe.

Jeppe. Mir zu.

Jakob. Godtaar med Halvparten.

Jeppe. Ich tank ju, Jakob, drik man, dat dig di Dyvel haal, dat ist dig vel undt.

Jakob. Jeg hører at du kan snakke Tydsk, Jeppe.

Jeppe. Javist, det er saa gammelt dat; men jeg snakker det ikke gjerne uden jeg er fuld.

Jakob. Ja saa snakker du det dog idetringeste eengang om Dagen.

Jeppe. Jeg har været li Aar under Malicien og skulde ikke forstaae mine Sprog.

Jakob. Jeg veed det nok, Jeppe; vi har jo været i Kompanen sammen i to Aar.

Jeppe. Det er sandt, nu erindrer jeg det. Du blev jo hængt engang, da du løb bort ved Wismar.

Jakob. Jeg skulde hænges, men jeg fik Pardon igjen; saanær hjælper saamangen Mand.

Jeppe. Det var Skade, du blev ikke hængt, Jakob. Men var du ikke med i den Auktion, som stod paa den Hede, du veedst vel selv —

Jakob. Ei! hvor har jeg ikke været med?

Jeppe. Jeg glemmer aldrig den første Psalme, Svensken skjød. Jeg troer, der faldt paa eengang 3000, om jeg sagde 4000 Mænd. Daß ging fordyvled zu, Jakob, du kanst wol das ihukommen; ich kan nicht negten, daß ik jo bange var in dat Slag.

Jakob. Ja, ja! Døden er haard at gaae paa; man er saa gudsfrygtig naar man gaaer imod Fjenden.

Jeppe. Ja det er sandt! jeg veed ikke hvoraf

det kan komme; thi jeg laa og læste den hele Nat, førend Auktionen skulde staae, i Davids Psaltkar.

Jakob. Jeg undrer mig over at du, som har været Soldat tilforn, lader dig kujonere af din Hustru.

Jeppe. Jeg!? gid jeg kun havde hende hid, saa skulde du see hvor jeg skulde bastenere hende. Nok et Glas, Jakob! jeg har endnu otte Skilling tilbage; og naar de ere opdrukne, drikker jeg paa Borg. Lad mig faae et Kruus Øl ogsaa.

In Leipsig var en Mand,
In Leipsig var en Mand,
In Leipsig var en Læderen Mand,
In Leipsig var en Læderen Mand,
In Leipsig var en Mand,
Die Mand han nam en Fru, osv.

Jakob. Singot, Jeppe.

Jeppe. Hei! He—i! He— Din Skaal og min Skaal og alle gode Venners Skaal, He— He—i!

Jakob. Vil du ikke drikke Rifogdens Skaal?

Jeppe. Jo nok, giv mig for en Skilling endnu, Rifogden er en skikkelig Mand; naar vi stikker ham en Daler i Næven, gjør han sin Saligheds Eed for Herskabet, at vi ikke kan betale Landgilde. En Skjelm, der nu har flere Penge; du borger mig nok for en Styver eller to.

Jakob. Nei, Jeppe, du taaler ikke at drikke meer nu. Jeg er ikke den Mand, der vil at Gjesterne skal overvælde sig i mit Huus og drikke meer end de har godt af. Jeg vil heller miste min Næring; thi det er en Synd.

Jeppe. Hei! nok for en Styver!

Jakob. Nei, Jeppe, nu skjenker jeg ikke meer; tænk at du har en lang Vei at gaae.

Jeppe. Hunsvot, Karonie, Beest, Slyngel! Hei, He—i—i.

Jakob. Farvel, Jeppe! Lykke paa Reisen.

Syvende Scene.

Jeppe (alene). Ak, Jeppe! du est fuld som et Beest; mine Been vil ikke bære mig. Vil I staae eller ei, I Karnalier! hei saa! hvad er Klokken? hei, Jakob Hunsvot Skuster, hei! nok for en Styver; vil I staae, I Hunde! nei Drollen far efter mig om de vil staae. Tak, Jakob Skomager! lad os faae en frisk. Hør;

Kammerat! hvor gaaer Veien til Byen? Staa, siger jeg! see! Bestet er fuld. Du drak som en Skjelm, Jakob, er det for en Styver Brændeviin — Du maaler som en Tyrk. (Medens han taler, falder han om og blier liggende.)

Ottende Scene.

Baron Nilus. Sekretairen. Kammertjeneren. Erik og en anden Lakai.

Baronen. Det lader sig ansee iaar til et frugtbart Aar; see engang hvor tyk Byggen staaer.

Sekretairen. Ja det er sandt, Eders Naade, men det betyder, at en Tønde Byg vil ikke komme høiere iaar end til fem Mark.

Baronen. Det vil Intet sige. Bønderne staaer sig dog altid bedre i de gode Tider.

Sekretairen. Jeg veed ikke hvordan det er, Eders Naade! Bønderne klage sig dog altid og vil have Sædkorn, enten Aaret er frugtbart eller ei. Naar de har Noget, saa drikker de desmere. Her boer en Kromand i Nabolauget, som hjælper mægtig til at gjøre Bonden fattig; de siger, at han kommer Salt i sit Øl at de skal tørste jo mere de drikker.

Baronen. Den Karl maae vi have afskaffet. Men hvad er det, som ligger paa Veien? det er jo en død Mand. Man hører ikke Andet end Ulykke. Spring En hen og see hvad det er.

Anden Lakai. Det er Jeppe paa Bjerget, som har den onde Kone. Hei op, Jeppe! Nei han vaagner ikke op, om vi sloge og trækkede ham efter Haaret.

Baronen. Lad ham kun blive, jeg havde nok Lyst at spille en Komedie med ham. I pleier at være frugtbar paa Inventioner; kan i nu ikke hitte paa Noget, som kan divertere mig?

Sekretairen. Mig synes, at det blev artig om man bandt en Papirskrave om hans Hals eller klippede Haaret af ham.

Kammertjeneren. Mig synes at det var endnu artigere om man smurte hans Ansigt over med Blæk og udsatte saa Nogen at eftersee, hvorledes hans Kone tog imod ham naar han kom hjem i den Positur.

Baronen. Det er godt nok. Men hvad gjælder,

at Erik hitter paa Noget, som er artigere. Siig frem din Mening, Erik!

Erik. Jeg holder for, man skulde klæde ham ganske af og lægge ham i Herrens bedste Seng, og om Morgenen naar han vaagnede stille os Alle an mod ham, ligesom han var Herren paa Gaarden, saa at han ikke skulde vide hvorledes han var snoet eller vendt. Og, naar vi saaledes havde faaet ham i de Tanker at han var Baronen, skulde vi drikke ham ligesaa drukken igjen som han nu er og lægge ham i sine gamle Klæder paa denne samme Mødding; hvis Saadant med Forstand blev exekveret, vilde det have en underlig Virkning, og han vilde bilde sig ind enten at have drømt om saadan Lyksalighed eller at have virkelig været i Paradiis.

Baronen. Erik! du est en stor Mand og derfor har ikke uden store Anslag Men end om han vaagnede op i det samme?

Erik. Det er jeg vis paa at han ikke gjør, Eders Naade; thi denne samme Jeppe paa Bjerget er en af de stærkeste Sovere i det hele Herred. Man forsøgte forgangen Aar at hefte en Raket bag ved hans Nakke; men da Raketten gik løs vaagnede han derfor ikke op af sin Søvn.

Baronen. Lad os da gjøre det. Slæber ham strax bort, fører ham i en fiin Skjorte og lægger ham i min bedste Seng.

Anden Akt.

Første Scene.

Jeppe (forestilles liggende udi Baronens Seng med en Gyldenstykkes-Slaabrok for Stolen; han vaagner og gnikker sine Øine, seer sig om, og bliver forskrækket; gnikker sine Øine igjen, taer paa sit Hoved og faaer en guldbroderet Nathue i Haanden; han smører Spyt paa sine Øine og gnikker dem igjen, vender nok Huen om og beskuer den, seer paa sin fine Skjorte, paa Slaabrokken, paa Alting, har underlige Grimacer; imidlertid spilles en sagte Musik, hvorved Jeppe lægger Hænderne sammen og græder; naar Musiken har Ende, begynder han at tale). Ei! hvad er dog Dette? hvad er dette for en Herlighed og hvordan er jeg kommen dertil? Drømmer jeg eller er jeg vaagen? nei, jeg er ganske vaagen. Hvor er min Kone, hvor er mine Børn, hvor er mit Huus og hvor er Jeppe? Alting er jo forandret, jeg selv med. Ei! hvad er dog Dette? hvad er dog Dette? (Raaber sagte og frygtsom:) Nille! Nille!

Nille! jeg troer at jeg er kommen i Himmerig, Nille, og det ganske uforskyldt. Men, mon det er jeg? Mig synes ja; mig synes ogsaa nei. Naar jeg føler paa min Ryg, som endnu er øm af de Hug, jeg har faaet, naar jeg hører mig tale, naar jeg føler paa min hule Tand, synes mig det er jeg. Naar jeg derimod seer paa min Hue, min Skjorte, paa al den Herlighed, som er mig for Øinene og jeg hører den lislige Musik, saa, Drollen splide mig ad, om jeg kan faae i mit Hoved at det er jeg. Nei, det er ikke jeg; jeg vil tusinde Gange være en Karnalie, om det er. Men mon jeg ikke drømmer? mig synes dog nei; jeg vil forsøge at knibe mig i Armen, gjør det da ikke ondt, saa drømmer jeg, gjør det ondt, saa drømmer jeg ikke. — Jo jeg følede det, jeg er vaagen, vist er jeg vaagen, det kan jo Ingen disputere mig; thi var jeg ikke vaagen, saa kunde jeg jo ikke — men hvorledes kan jeg dog være vaagen naar jeg ret betænker Alting? Det kan jo ikke slaae feil, at jeg jo er Jeppe paa Bjerget; jeg veed jo at jeg er en fattig Bonde, en Træl, en Slyngel, en Hanrei, en sulten Luus, en Maddike, en Karnalie; hvorledes kan jeg tilligemed være Keiser og Herre paa et Slot? nei, det er dog ikkun en Drøm. Det er derfor bedst, at jeg har Taalmodighed indtil jeg vaagner op. (Musiken begynder paany, og Jeppe falder i Graad igjen.) Ak! kan man dog høre Saadant isøvne? det er jo ikke muligt. Men er det en Drøm, saa gid jeg aldrig maatte vaagne op, og er jeg gal, saa gid jeg aldrig maatte blive viis igjen; thi jeg vilde stævne den Doktor, der kurerede mig, og forbande den, der vækkede mig. Men jeg hverken drømmer eller er gal; thi jeg kan komme Alting ihu, som mig er vederfaret: jeg erindrer jo, at min salig Faer var Niels paa Bjerget, min Farfaer Jeppe paa Bjerget, min Hustru hedder jo Nille, hendes Krabask Mester Erik, mine Sønner Hans, Kristoffer og Niels. Men see! nu har jeg fundet ud hvad det er: det er det andet Liv, det er Paradiis, det er Himmerig; jeg, maaskee, drak mig ihjel igaar hos Jakob Skomager, døde, og kom strax i Himmerig. Døden maa dog ikke være saa haard at gaae paa, som man bilder sig ind; thi jeg følede Intet dertil; nu staaer maaskee Herr Jesper denne Stund paa Prædikestolen og gjør Liigprædiken over mig og siger: Saadant Endeligt fik Jeppe paa Bjerget, han levede som en Soldat og døde som en Soldat. Man kan disputere, om jeg døde til Lands eller Vands; thi jeg gik temmelig fugtig af

denne Verden. Ak, Jeppe! det er Andet end at gaae fire Miil til Byen for at kjøbe Sæbe, at ligge paa Straa, at faae Hug af din Hustru og faae Horn af Degnen. Ak! til hvilken Lyksalighed er ikke din Møie og dine sure Dage forvandlet? Ak! jeg maa græde af Glæde, besynderlig, naar jeg eftertænker, at dette er hændet mig saa uforskyldt. Men een Ting staaer mig for Hovedet, det er, at jeg er saa tørstig, at mine Læber hænge sammen; skulde jeg ønske mig levende igjen, var det alene for at faae et Kruus Øl at lædske mig paa; thi hvad nytter mig al den Herlighed for Øinene og Ørene, naar jeg skal døe paany igjen af Tørst? Jeg erindrer, Præsten har ofte sagt, at man hverken hungrer eller tørster i Himmerig, iligemaade at man der finder alle sine afdøde Venner; men jeg er færdig at vansmægte af Tørst, jeg er ogsaa ganske alene, jeg seer jo intet Menneske, jeg maatte jo idetringeste finde min Bestefaer, som var saadan skikkelig Mand, der ikke efterlod sig en Skillings Restans hos Herskabet. Jeg veed jo at mange Folk har levet ligesaa skikkelig som jeg, hvorfor skulde jeg alene komme i Himmerig? Det kan derfore ikke være Himmerig. Men hvad kan det da være? Jeg sover ikke, jeg vaager ikke, jeg er ikke død, jeg lever ikke, jeg er ikke gal, jeg er ikke klog, jeg er Jeppe paa Bjerget, jeg er ikke Jeppe paa Bjerget, jeg er fattig, jeg er riig, jeg er en stakkels Bonde, jeg er Keiser. A— A— A— hjælp, hjælp, hjælp! (Paa dette store Skraal kommer nogle Folk ind, som imidlertid har staaet paa Luur for at see hvorledes han stillede sig an)

Anden Scene.

Jeppe. Kammertjeneren. Erik.

Kammertjeneren. Jeg ønsker Eders Naade en lyksalig Godmorgen. Her er Slaabrokken, om Eders Naade vil staae op. Erik! spring ud efter Handklædet og Vandbækkenet.

Jeppe. Ak, velbyrdige Herr Kammertjener, jeg vil gjerne staae op, men jeg beder at I intet Ondt vil gjøre mig.

Kammertjeneren. Gud bevare os fra at gjøre Herren Ondt.

Jeppe. Ak! førend I slaaer mig ihjel, vil I da ikke gjøre mig den Villighed at sige mig hvem jeg er?

Kammertjeneren. Veed ikke Herren hvem han er?

Jeppe. Igaar var jeg Jeppe paa Bjerget, men idag — Ak! jeg veed ikke hvad jeg skal sige.

Kammertjeneren. Det er os kjært at Herren er i saa godt Humeur idag at han behager at skjemte; men, Gud bevare os, hvorfor græder Eders Naade?

Jeppe. Jeg er ikke Eders Naade, jeg kan gjøre min Saligheds Eed derpaa at jeg ikke er det; thi, saavidt som jeg kan erindre, saa er jeg Jeppe Nielsen paa Bjerget, en af Baronens Bønder; vil I have Bud efter min Hustru, skal I faae det at høre; men lad hende ikke tage Mester Erik med sig.

Erik. Det er sært, hvad er dog Dette? Herren maa ikke være vaagen; thi han pleier jo aldrig at skjemte saaledes.

Jeppe. Om jeg er vaagen eller ei, det skal jeg ikke kunne sige; men det veed jeg og kan sige, at jeg er en af Baronens Bønder, som hedder Jeppe paa Bjerget, og jeg aldrig har været enten Baron eller Greve min Livstid.

Kammertjeneren. Erik! hvad kan Dette være? Jeg er bange at Herren er falden i en Sygdom.

Erik. Jeg bilder mig ind, at han gaaer isøvne; thi det skeer ofte at Folk staaer op af Sengen, klæder sig paa, taler, æder og drikker isøvne.

Kammertjeneren. Nei, Erik; jeg mærker, at Herren fantaserer af en Sygdom; spring strax efter et Par Doktores. — Ak, Eders Naade! slaaer saadanne Tanker af Eders Hoved. Eders Naade jager derved Forskrækkelse i det hele Huus. Kjender Eders Naade ikke mig?

Jeppe. Jeg kjender mig ikke selv, hvorledes skulde jeg da kjende Jer?

Kammertjeneren. Ak! er det muligt at jeg skal høre saadanne Ord af min naadige Herres Mund og see ham udi saadan Tilstand? Ak! vort ulykfalige Huus, som blier plaget af saadant Kogleri! Kan ikke Herren erindre hvad han gjorde igaar da han red paa Jagt?

Jeppe. Jeg har aldrig været enten Jæger eller Krybeskytter; thi jeg veed at det er Bremerholms Arbeid; aldrig nogen Sjæl skal kunne bevise mig over at have jaget en Hare paa Herrens Gods.

Kammertjeneren. Ak! naadige Herre! jeg var jo selv med Ham paa Jagt igaar.

Jeppe. Igaar sad jeg til Jakob Skomagers og

drak for tolv Skilling i Brændeviin; hvor kunde jeg da være paa Jagt?

Kammertjeneren. Ak! jeg besværer naadige Herre paa mine blotte Knæe at Han lader saadan Snak fare. Erik! gik der Bud efter Doktorerne?

Erik. Ja, de kommer nok strax.

Kammertjeneren. Lad os da faae Herren i sin Slaabrok; thi maaskee naar han kommer ud i Luften tør det blive bedre med ham. Vil Herren behage at iføre sig sin Slaabrok?

Jeppe. Hjertelig gjerne. I maa gjøre med mig hvad Jer lyster, naar I kun ikke vil slaae mig ihjel; thi jeg er saa uskyldig som det Barn, der ligger i Moers Liv.

Tredie Scene.

Jeppe. Kammertjeneren. Erik. To Doktores.

Første Doktor. Vi hører med største Smer[illegible] at Herren er upasselig.

Kammertjeneren. Ak ja, Herr Doktor! ha[illegible] er i en elendig Tilstand.

Anden Doktor. Hvordan er det fat, naadige Herre?

Jeppe. Ret vel! jeg er alene noget tørstig af det Brændeviin, jeg fik hos Jakob Skomager igaar; vil I kun give mig et Kruus Øl og lade mig gaae, saa maa man gjerne hænge Jer og alle Doktore op, thi jeg behøver ingen Medicin.

Første Doktor. Det kalder jeg ret at fantasere, Herr Kollega!

Anden Doktor. Jo stærkere det er, jo snarere vil det udrase; lad os føle Herrens Puls. Qvid tibi videtur, Domine Frater?

Første Doktor. Jeg holder for, at han maa strax aarelades.

Anden Doktor. Jeg er ikke af den Tanke; thi slige underlige Svagheder maa kureres paa en ander Maade. Herren har havt en fæl og selsom Drøm, som har bragt Blodet udi Bevægelse og forvirret Hjerner saaledes at han bilder sig ind at være en Bonde. Vi maae søge at divertere Herren med de Ting som han pleier at have mest Behag udi, give ham de Vine o[illegible]

den Spise som han bedst finder Smag udi, og spille for ham de Stykker som han helst giver hørt.

(En lystig Musik begyndes.)

Kammertjeneren. Det var jo Herrens Livstykke?

Jeppe. Kan nok være. Har man altid saadan Lystighed her paa Gaarden?

Kammertjeneren. Saa tidt Herren behager; thi han gier os Alle Kost og Løn.

Jeppe. Men det er underligt, at jeg kan ikke komme ihu hvad jeg har gjort tilforn.

Første Doktor. Sygdommen fører det med sig, Eders Naade! at man forglemmer Alt hvad man har gjort tilforn. Jeg erindrer mig, at for nogle Aar siden en af mine Naboer af stærk Drik blev saaledes forvirret, at han i to Dage bildte sig ind at være uden Hoved.

Jeppe. Jeg var tilfreds, at Birkedommeren Kristoffer vilde gjøre det Samme; men han maa have en Sygdom, som er lige tvertimod denne; thi han bilder sig ind at have et stort Hoved, hvorvel han haver sletintet, som man kan mærke af hans Domme.

(De leer alle deraf: ha, ha, ha!)

Anden Doktor. Det er en Fornøielse at høre Herren skjemte. Men, at komme til Historien igjen, da gik den Samme hele Byen over, og spurgte Folk om Ingen havde fundet hans Hoved, som han havde tabt; men han kom sig lykkelig igjen og er denne Stund Klokker i Jydland.

Jeppe. Det kunde han jo blive omendskjøndt han havde ikke fundet sit Hoved igjen. (De leer atter: ha, ha, ha!)

Første Doktor. Kan Herr Kollega ikke erindre sig den Historie, som skede for ti Aar siden med den Mand, der bildte sig ind at der var fuldt af Fluer i hans Hoved og kunde ikke komme af de Griller, hvormeget man talede for ham, indtil en fornuftig Doktor kurerede ham paa saadan Maade: Han lagde et Plaster over hans Hoved, som var bestrøet med døde Fluer, hvilket, da han efter nogen Tids Forløb trækkede af og viste den Syge Fluerne, bildte han sig ind at de vare udtrukne af hans Hoved og blev derover frisk igjen. Jeg har ogsaa hørt om en anden Mand, der efter en lang Feber faldt udi de Griller, at, hvis han kastede sit Vand fra sig, skulde Landet forgaae af en Flod. Ingen kunde faae ham af de Tanker; thi han sagde sig at ville døe for det gemene Bedste. Han blev kureret

paa saadan Maneer: man skikkede Bud til ham, som fra Kommandanten, at, saasom Byen frygtede sig for en Beleiring og der var ikke Vand i Gravene, han da vilde fylde dem for at hindre Fjenden Adgang til Byen, hvorudover den Syge blev glad at han kunde tjene sit Fædreland og sig selv med og blev saa skilt baade ved sit Vand og sin Sygdom.

Anden Doktor. Jeg kan fremføre Exempel af en anden Historie, som er passeret i Tydskland. En Ædelmand kom engang udi et Vertshuus, hvor, da han havde spiset og vilde gaae tilsengs, hang han sin Guldkjæde, som han pleiede at bære om Halsen, paa Væggen i Herberget. Verten gav nøie Agt derpaa, fulgte ham tilsengs og ønskede ham en god Nat; men da han fornam, at Ædelmanden sov, sneg han sig ind udi Kammeret og tog tresindstyve Led bort af Kjæden og hang den saa paa Væggen igjen. Gjesten staaer op om Morgenen, lader sin Hest sadle og iförer sig sine Klæder. Men da han skulde binde Kjæden om Halsen, fornam han at den havde mist' den halve Deel af sin Længde, begynder derfor at raabe at han var bestaalen. Verten, som stod udenfor Døren og lurede, løber strax ind, og lader ligesom han bliver ganske forskrækket, raabende: Ak! hvilken skrækkelig Forandring! da Gjesten spurgte ham, hvi han saadan tog afsted? sagde han: Ak, min Herre! jer Hoved er bleven eengang saa stort som det var igaar. Hvorpaa han bar frem et falsk Speil, som viste en Ting eengang saa stort, som det er i sig selv. Da nu Ædelmanden saae sit Hoved saa stort i Speilet, faldt han i Graad og sagde: ak! nu mærker jeg Aarsagen, hvi min Kjæde er bleven saa kort. Hvorpaa han satte sig paa sin Hest, svøbte Hovedet i sin Kappe, at Ingen skulde see det paa Veien. Der siges, at han siden mange Dage holdt sig hjemme og ikke kunde komme af de Griller, men troede, at Kjæden ikke var bleven for kort, men Hovedet for stort.

Første Doktor. Der ere utallige Exempler paa saadanne Indbildinger. Jeg erindrer ogsaa at have hørt tale om En, der bildte sig ind at hans Næse var ti Fod lang og varede alle ad, som mødte ham, at de ikke skulde komme for nær.

Anden Doktor. Domine Frater har vel hørt Historien om den Mand, der bildte sig ind at han var død: En ung Person faldt udi de Griller, at han var død og derfor lagde sig paa en Liigbaare og vilde

hverken æde eller drikke. Hans Venner forestillede ham saadan Daarlighed og brugte alle Konster at bevæge ham til at æde, men forgjæves; thi han afviste dem kun med Latter, foregivende, at det var mod alle Regler for døde Folk at æde og drikke. Endelig paatog sig en forfaren Mand i Medicinen at kurere ham paa en underlig Maade: Han fik en Tjener til ogsaa at udgive sig for død og lade sig med Stads udføre til samme Sted hvor den Syge laa. Disse Tvende laae længe først og saae paa hinanden. Omsider begyndte den Syge at spørge den Anden ad, hvorfor han var didkommen; hvilken svarede: Fordi han var død. Dernæst begyndte de at spørge hinanden om Maaden, paa hvilken de vare døde, hvilket enhver vidtløftig fortalte. Derpaa kommer Nogle, som dertil vare bestilte, og bringer den Sidste sit Aftensmaaltid til, hvorved han reiste sig af Kisten og gjorde et godt Maaltid, sigende til den Anden: skal du ikke ogsaa snart spise? Den Syge forundrede sig derover og spurgte om det kunde staae en død Mand an at spise, men fik til Svar, at dersom han ikke spisede, kunde han ikke længe være død. Han lod sig derfor overtale, først at spise med den Anden, siden sove, staae op, klæde sig paa, ja han efterabede den Anden i Alting indtil han ogsaa blev levende igjen og klog med ham. Jeg kunde give utallige flere Exempler paa saadanne selsomme Indbildinger. Saaledes er det ogsaa gaaet til dennegang med Naadige Herre, at Han indbilder sig at være en fattig Bonde. Men Herren maa slaae de Tanker af sit Sind, saa blier Han strax frisk igjen.

Jeppe. Men mon det kan være muligt at det er af Indbilding?

Første Doktor. Javist! Herren har hørt af disse Historier hvad Indbildinger kan gjøre.

Jeppe. Er jeg da ikke Jeppe paa Bjerget?

Anden Doktor. Neivist.

Jeppe. Er da ikke den onde Nille min Kone?

Første Doktor. Ingenlunde; thi Herren er Enkemand.

Jeppe. Er det og lutter Indbilding at hun har en Krabask, som hedder Mester Erik?

Anden Doktor. Lutter Indbilding.

Jeppe. Er det eiheller sandt, at jeg skulde til Byen igaar at kjøbe Sæbe?

Første Doktor. Nei.

Jeppe. Eiheller, at jeg drak Pengene op hos Jakob Skomager?

Kammertjeneren. Ei! Herren var jo med os paa Jagt den hele Gaarsdag.

Jeppe. Eiheller at jeg er Hanrei?

Kammertjeneren. Ei! Fruen er jo død for mange Aar siden.

Jeppe. Ak! jeg begynder allerede at fatte min Daarlighed. Jeg vil ikke tænke paa den Bonde mere; thi jeg kan mærke, at en Drøm har bragt mig i den Vildfarelse. Det er dog underligt hvor et Menneske kan falde i slige Griller.

Kammertjeneren. Vil Herren behage at spadsere lidt i Haven mens vi laver noget Frokost til.

Jeppe. Ja nok, men det maa skee i en Hast; thi jeg er baade hungrig og tørstig.

Tredie Akt.

Første Scene.

Jeppe (kommer fra Haven med sin Svite, og et lidet Bord er dækket). Kammertjeneren. Sekretairen.

Jeppe. Ha, ha! jeg seer, Bordet er alt dækket.

Kammertjeneren. Ja, Alting er færdig, naar Eders Naade behager at sætte sig ned. (Jeppe sætter sig ned. De Andre staae bag ved Stolen og leer af hans Unoder, naar han griber med alle fem Fingre udi Fadet, ræver over Bordet, snyder sig med Fingerne og smør det paa Klæderne)

Kammertjeneren. Vil Herren befale hvad Viin ham lyster.

Jeppe. I veed jo vel selv hvad Viin jeg pleier at drikke om Morgenen.

Kammertjeneren. Der er Rhinskviin, som Herren pleier helst at drikke. Dersom den ikke smager Herren, kan Han faae strax anden.

Jeppe. Den er noget for suur. I maa komme noget Mjød deri, saa blier den god; thi jeg er meget for Sødt.

Kammertjeneren. Her er Kanari-Sek, om Herren vil smage den.

Jeppe. Det er en god Viin. Skraaler Alle! (Hvergang han drikker blæses i Trompeter.) Hei, pas op, Karle! nok et Glas Viin af Karnalie-Sæk, forstaaer I vel? Hvor har du faaet den Ring, som du bær paa Fingeren?

Sekretairen. Den har Herren selv givet mig.

Jeppe. Det kan jeg ikke erindre; giv mig den tilbage, jeg maa have gjort det i Drukkenskab. Man gier jo ikke saadanne Ringe bort. Jeg vil eftersee siden hvad andre Sager I har faaet. Tjenere skal ikke have mere end Kost og Løn; jeg kan sværge paa, at jeg ikke erindrer at have foræret Jer noget isærdeleshed; thi hvorfor skulde jeg gjøre det? den Ring er jo over ti Rigsdaler værd; nei! nei! I gode Karle, ikke saa, ikke saa. I maae ikke betjene Jer af jer Herskabs Skrøbelighed og Drukkenskab. Naar jeg er drukken, saa er jeg færdig at give mine Buxer bort; men naar jeg har sovet Rusen ud, taer jeg mine Foræringer tilbage. Jeg fik ellers en Ulykke af min Hustru Nille. Dog hvad siger jeg? nu falder jeg i forrige galne Tanker igjen og kommer ikke ihu hvem jeg er. Giv mig nok et Glas Karnalie-Sæk. Samme Skraal! (Trompeterne blæser igjen.) Giv Agt paa hvad jeg siger, Karle! det maa tjene Jer til Underretning herefter, at naar jeg giver Noget bort om Aftenen i Drukkenskab, maa I levere det tilbage om Morgenen igjen. Naar Tjenere faaer mere end de kan æde op blier de storagtig og kaster paa Nakken af Herskabet. Hvormeget er din Løn.

Sekretairen. Herren har stedse givet mig to hundrede Rigsdaler om Aaret.

Jeppe. Du skal have Djævelen ikke to hundrede Rigsdaler herefter, hvad Gavn gjør du for to hundrede Rigsdaler? Jeg maa selv slæbe som et Beest og staae paa Laden fra Morgenen til Aftenen, og kan neppe — See, nu kommer de forbandede Bondegriller igjen! Giv mig nok et Glas Viin. (Han drikker og Trompeterne blæser.) To hundrede Rigsdaler! det er jo at flaae Huden af sit Herskab. Hør! veed I hvad, I gode Karle? naar jeg har spiset, har jeg isinde at hænge op hveranden her paa Gaarden. I skal vide, at jeg ikke er at skjemte med udi Pengesager.

Kammertjeneren. Vi vil give tilbage Alt hvad vi har oppebaaret af Eders Naade.

Jeppe. Ja, ja! Eders Naade, Eders Naade!

Komplimenter og Baslementer har vi godt Kjøb paa i disse Tider. I vil stryge mig om Munden med Eders Naade indtil I faaer alle Pengene bort og I blier mine Naader igjen. Munden siger nok Eders Naade, men Hjertet Eders Nar. I taler ikke hvad I mener, Karle. I Betjentere ere ligesom Abner, der kom og hilsede Roland, sigende: Hil være dig, min Broder, og med det samme stikker ham Dolken i Hjertet. Tro mig, at Jeppe er ingen Nar. (De falder alle paa Knæe og beder om Naade.) Staaer kun op igjen, Karle! til jeg har spiset; siden vil jeg see efter, hvor det hænger sammen, hvilke som har fortjent at hænges eller ei. Nu vil jeg holde mig lystig.

Anden Scene.

Jeppe. Kammertjeneren. Sekretairen.

Siden Ridefogden.

Jeppe. Hvor er min Rifogd?

Kammertjeneren. Han er her udenfor.

Jeppe. Lad ham strax komme ind.

Ridefogden (kommer ind udi en sølvknappet Kjole med Gehæng om Livet). Har Eders Naade Noget at befale?

Jeppe. Intet uden du skal hænges.

Ridefogden. Jeg har jo intet Ondt gjort, Eders Naade! hvorfor skal jeg hænges?

Jeppe. Est du ikke Rifogd?

Ridefogden. Jo jeg er, Eders Naade.

Jeppe. Og du spør endda hvorfor du skal hænges?

Ridefogden. Jeg har dog tjent Eders Naade saa trolig og redelig og været saa flittig i mit Embede, saa at Eders Naade har roset mig altid fremfor andre fine Tjenere.

Jeppe. Javist har du været flittig i dit Embede, det kan man jo see paa dine støbte Sølvknapper. Hvad faaer du aarlig til Løn?

Ridefogden. Et halv hundrede Rigsdaler aarlig.

Jeppe (gaaer og spadserer frem og tilbage). Et halv hundrede Rigsdaler. — Ja du skal strax hænge.

Ridefogden. Det kan jo ikke være mindre, naadige Herre! for et heelt Aars møisom Tjeneste.

Jeppe. Just derfor skal du hænges, efterdi du faaer kun et halv hundrede Rigsdaler. Du har Penge til sølvknapped Kjole, til Krusedoller for Hænderne, til Silkepung bag i Haaret, og har kun 50 Rigsdaler om Aaret. Maa du da ikke stjæle fra mig arme Mand; thi hvor skulde det ellers komme fra?

Ridefogden (paa Knæe). Ak, naadige Herre! spar mig dog for min fattige Hustru og umyndige Børns Skyld.

Jeppe. Har du mange Børn?

Ridefogden. Jeg har syv levende Børn, Eders Naade.

Jeppe. Ha, ha, syv levende Børn? fort, hæng ham, Sekketeer.

Sekretairen. Ak, naadige Herre! jeg er jo ingen Bøddel.

Jeppe. Hvad du ikke est, det kanst du blive, du seer ud til allehaande. Naar du har hængt ham, skal jeg siden hænge dig selv.

Ridefogden. Ak, naadige Herre! er der ingen Pardon?

Jeppe (gaaer og spadserer igjen, sætter sig ned at drikke, staaer op igjen). Et halv hundrede Rigsdaler, Kone og syv Børn. Vil der ingen Anden hænge dig, saa skal jeg gjøre det selv. Jeg veed nok, hvad I er for Karle, I Rifogder, jeg veed, hvorledes I har omgaaet med mig selv og andre stakkels Bønder. Ei! nu kommer de forbandede Bondegriller mig i Hovedet igjen. Jeg vilde sige, jeg veed Eders Væsen og Handtering saa vel paa mine Fingre, at jeg selv kunde være Rifogd, om det skulde gjelde. I faaer Fløden af Melken, og Herskabet faaer en L.... (med Tugt at sige). Jeg troer, om Verden staaer længe, saa blier Rifogder Junkere og Junkere igjen Rifogder. Naar Bonden stikker Jer eller jere Koner Noget i Næven, saa hedder det naar I kommer til Herskabet: den stakkels Mand er villig og flittig nok, men adskillige Ulykker slaaer ham til, at han ikke kan betale; han har en ond Jord; der er kommen Skab paa hans Kvæg, og andet Saadant; med hvilken Snak Herskabet maa lade sig afspise. Tro mig, go' Karl! jeg laer mig ikke saaledes tage ved Næsen; thi jeg er selv en Bonde og en Bondes Søn. See! nu kommer dette Kogleri igjen. Jeg siger, jeg er selv en Bondes Søn; thi Abraham og Eva, vore første Forældre, vare Bønder.

Sekretairen (falder ogsaa paa Knæe). Ak, naadige

Herre! hav dog Barmhjertighed med ham for hans fattige Hustrues Skyld; thi hvoraf skal hun siden leve at føde Kone og Børn.

Jeppe. Hvem siger de skal leve? man kan jo hænge dem op med.

Sekretairen. Ak, Herre! det er saadan yndig smuk Kone.

Jeppe. Saa? du maaskee er forlibt i hende, eftersom du taer dig hende saa an. Lad hende komme herind.

Tredie Scene.

De Forrige. Ridefogdens Kone (kommer ind og kysser Jeppe paa Haanden).

Jeppe. Est du Rifogdens Kone?

Konen. Ja jeg er, naadig Herre!

Jeppe (taer hende paa Brystet). Du est kjøn. Vil du sove hos mig inat?

Konen. Herren har at befale udi Alting; thi jeg er i hans Tjeneste.

Jeppe (til Ridefogden). Vil du tilstede at jeg ligger hos din Kone inat?

Ridefogden. Jeg takker Herren at han beviser mit ringe Huus den Ære.

Jeppe. See her! sæt en Stoel til hende, hun skal spise med mig. (Hun sætter sig ved Bordet, æder og drikker med ham, han blier jaloux paa Sekretairen.) Du skal faae en Ulykke dersom du seer paa hende. (Saa tidt han kaster Øie til Sekretairen, strax slaaer Denne Øinene af hende og seer paa Jorden. Han synger en forlibt gammeldags Vise medens han sidder tilbords med hende. Han befaler at spille en Polsk-Dands, og dandser med hende, men falder tre Gange af Drukkenskab, endelig den fjerde Gang bliver han liggende og falder isøvn.)

Fjerde Scene.

Baronen. De Andre.

Baronen (der hidtil har spillet Sekretair). Han sover alt dygtig. Nu har vi Spillet vundet; men vi havde selv

nær bleven meſt narret; thi han havde iſinde at tyrannisere over os, hvorudover vi enten maatte have fordærvet Historien eller ladet os ilde medhandle af denne grove Bonde, af hvis Opførsel man kan lære hvor tyranniske og hovmodige slige Folk bliver, der af Skarnet i en Hast kommer til stor Ære og Værdighed; jeg havde nær i en ulyksalig Tid paataget mig en Sekretairs Person, thi havde han ladet mig prygle, saa havde der blevet en forstyrret Historie, der havde underkastet mig ikke mindre Folks Railleri end Bonden. Det er bedst vi lader ham sove endnu lidet førend vi føre ham i hans skidne Bondeklæder igjen.

Erik. Ak, Herre! han sover alt som en Steen; see her! jeg kan slaae paa ham, han føler det ikke.

Baronen. Fører ham da ud og fuldender Komedien.

Fjerde Akt.

Første Scene.

Jeppe (forestilles liggende paa en Mødding i fine gamle Bønderklæder, vaagner op og raaber:) Hei Sekketeer! Kammertjener! Lakeier! nok et Glas Karnali-Sæk! (Seer sig om og gnikker sine Øine ligesom tilforn, taer paa sit Hoved og faaer sin gamle brede Hat i Haanden, gnikker Øinene og vender Hatten om paa alle Kanter, seer paa sine Klæder og kjender sig selv igjen, begynder at tale.) Hvorlænge var Abraham i Paradiis? nu kjender jeg, men desværre, Alting igjen: min Seng, min Trøie, min gamle Hanreihat, mig selv; det er Andet, Jeppe, end at drikke Karnali-Sæk af forgyldte Glas, at sidde tilbords med Lakeier og Sekketerer bag sin Stol. Det Gode varer desværre aldrig længe. Ak! Ak! at jeg, som var saadan naadig Herre for stakket Tid siden, skal see mig i saa slet Tilstand: min prægtige Seng forvandlet til en Mødding, min Gyldenstykkeshue til en gammel Hanreihat, mine Lakeier til Sviin og mig selv fra en stor og naadig Herre forvandlet til en usſel Bonde igjen. Jeg menede, naar jeg vaagnede op igjen, at finde mine Fingre besat med Guldringe, men de ere (reverenter talt) beſeglet med Andet. Jeg meente at fodre mine

Betjente til Regnskab, men nu maa jeg selv lave min Ryg til, naar jeg kommer hjem og skal gjøre Regnskab for mit Forhold. Jeg tænkte, da jeg vaagnede, at gribe efter et Glas Karnali-Sæk, men fik, med Tugt at sige, en L.... i Haanden. Ak! Ak! Jeppe! den Bolig udi Paradiis var kun kort og din Glæde fik hastig Ende. Men hvem veed, om det Samme ikke kan vederfare mig hvis jeg lægger mig til Hvile nok engang. Ak! Ak! gid det vilde hænde mig! Ak! gid jeg kunde komme der igjen! (Lægger sig at slumre igjen.)

Anden Scene.

Jeppe. Nille.

Nille. Mon jeg skal troe, at han er kommen i Ulykke? Hvor kan dog dette være! enten har Fanden taget ham, eller (det som jeg meer er bange for) sidder han i en Kro og drikker Pengene op. Jeg var en Gjek derudi, at jeg betroede den Drukkenbolt tolv Skilling paa eengang. Men hvad seer jeg? ligger han ikke der i Skarnet og snorker? Ak! jeg elendige Menneske, der skal have saadant Beest til Mand! din Ryg skal betale det dyrt nok. (Lister sig sagte hen og giver ham et Slag af Mester Erik for Rumpen.)

Jeppe. Hei, hei! hjælp, hjælp! hvad er det? hvor er jeg? hvem er jeg? hvem slaaer mig? hvorfor slaaer man mig? hei!

Nille. Jeg skal lære dig strax hvad det er. (Slaaer ham paany igjen og trækker ham efter Haaret.)

Jeppe. Ak, min hjerte Nille! slaa mig ikke mere, du veedst ikke hvad mig er vederfaret.

Nille. Hvor har din Fyldehund været saalænge henne? hvor er Sæben, du skulde kjøbe?

Jeppe. Jeg kunde ikke komme til Byen, Nille!

Nille. Hvorfor kunde du ikke komme til Byen?

Jeppe. Jeg blev optagen paa Veien til Paradiis.

Nille. Til Paradiis! (prygler ham.) Til Paradiis! (slaaer ham atter.) Til Paradiis! (slaaer ham igjen.) Vil du firere mig ovenikjøbet?

Jeppe. Aa! aa! aa! saa sandt som jeg er en ærlig Mand, er det ikke sandt.

Nille. Hvad er sandt?

Jeppe. At jeg har været i Paradiis.

Nille. I Paradiis!? (slaaer ham igjen.)

Jeppe. Ak, min hjerte Nille! slaa mig ikke meer.

Nille. Fort, bekjend hvor du har været eller jeg skal myrde dig.

Jeppe. Ak! jeg vil gjerne bekjende hvor jeg har været, dersom du ikke vil slaae mig mere.

Nille. Bekjend da.

Jeppe. Svær paa, at du ikke vil slaae mig mere da.

Nille. Nei.

Jeppe. Saa sandt som jeg er en ærlig Mand og hedder Jeppe paa Bjerget, saa er det sandt at jeg har været i Paradiis og seet de Ting, som du skal forundre dig over at høre. (Nille prygler ham igjen, og trækker ham ind efter Haaret.)

Tredie Scene.

Nille (alene). Saa, din Fyldehund! sov nu først Rusen ud, siden skal vi videre tales ved. Saadanne Sviin, som du est, kommer ikke i Paradiis. Tænk engang hvorledes det Beest har drukket Forstanden bort! men, har han gjort sig tilgode paa min Bekostning, saa skal han og ærlig poenitere derfor, thi han skal i to Dage faae hverken Vaadt eller Tørt; inden den Tid skal nok Grillerne forgaae ham om Paradiis.

Fjerde Scene.

Nille. Tre bevæbnede Mænd.

Tre Mænd. Boer her ikke en Mand, som hedder Jeppe?

Nille. Jo her gjør.

Tre Mænd. Est du hans Hustru?

Nille. Ja, Gud bedre, disvær!

Tre Mænd. Vi maae ind at tale med ham.

Nille. Han er ganske drukken.

Tre Mænd. Det vil ikke sige; fort! skaf ham herud eller det hele Huus geraader i Ulykke. (Nille gaaer ind og støder Jeppe ud med saadan Fart, at han støder en af de tre Mænd om paa Gulvet med sig.)

Femte Scene.

Tre Mænd. Jeppe.

Jeppe. Ak! ak! I gode Mænd, nu seer I hvilken Kone jeg har at drages med.

Tre Mænd. Du fortjener ikke anden Medfart; thi du est en Misdæder.

Jeppe. Hvad Ondt har jeg da gjort?

Tre Mænd. Det skal du strax faae at vide naar Retten bliver holdt.

Sjette Scene.

Jeppe. To Advokater. Dommeren (kommer ind med en anden Betjenter og sætter sig paa sin Stoel, Jeppe bagbunden blier bragt for Domstolen.)

Anklageren ɔ: Første Advokat. Her er en Mand, Herr Dommer! som vi kan vidne at have seet indsnige sig udi Baronens Huus, givet sig ud for Herren, iført sig hans Klæder, tyranniseret med hans Betjenter, hvilket, saasom det er et uhørligt dristigt Stykke, saa paastaaer vi paa vor Herres Vegne, at det paa en særdeles Maade maa straffes, andre Voldsmænd til Exempel og Forskrækkelse.

Dommeren. Er det sandt, som du beskyldes for? siig frem hvad du har til din Forsvar; thi vi ville Ingen fordømme uhørt.

Jeppe. Ak, jeg arme Menneske! hvad skal jeg sige? Jeg bekjender at have fortjent Straf, men alene for de Penge, jeg drak op, som jeg skulde kjøbe Sæbe for; jeg bekjender ogsaa at jeg har nylig været paa et Slot, men hvor jeg kom derhen og hvor jeg kom derfra igjen veed jeg ikke.

Første Advokat. Her hører Dommeren af hans egen Bekjendelse, at han har drukket sig fuld og udi Drukkenskab begaaet saadan uhørlig Misgjerning; saa der nu ikkun staaer tilbage at kjende udi, om en

saadan grov Misdædere kan undskylde sin Misgjerning med Drukkenskab. Jeg mener nei; thi paa den Maade kunde hverken Hoer eller Mord blive straffet. Enhver skulde søge saadanne Udflugter og sige at det var gjort i Drukkenskab, og, omendskjøndt han kan bevise sig at have været drukken, blier hans Sag derfor ikke bedre; thi det hedder: hvad En bedriver i Drukkenskab, skal han bøde for naar han blier ædru. Det er jo bekjendt hvorledes saadan Misgjerning nylig blev straffet, omendskjøndt Misdæderen lod sig af Enfoldighed forføre at give sig ud for en stor Herre; men hans Enfoldighed og Uvidenhed kunde ikke redde ham fra Døden; thi Straf er alene indført Andre til Exempel. Jeg vilde nok fortælle Historien, dersom jeg ikke frygtede at opholde Retten dermed.

Anden Advokat. Gunstige Herr Dommer! Denne Sag kommer mig saa underlig for, at jeg ikke kan faae saadan Historie i mit Hoved, endskjøndt der vare end flere Vidner. En enfoldig Bonde skulde snige sig ind paa Herrens Gaard og paatage sig hans Person uden at kunne paatage sig ogsaa hans Ansigt og Skikkelse? hvorledes kunde han komme ind i Herrens Sovekammer? hvorledes kunde han iføre sig Herrens Klæder, uden Nogen skulde blive det vaer? nei, Herr Dommer! man kan see, at det er opspundet Værk af denne stakkels Mands Fjender. Haaber derfor, at han blier frikjendt.

Jeppe (grædende). Ak! Gud velsigne din Mund! jeg har et Stykke Tobak i min Buxelomme, om I ikke vil forsmaae; det er saa godt, som nogen ærlig Mand vil tygge.

Anden Advokat. Behold kun din Tobak, Jeppe! at jeg taler for dig, er ikke for Skjenk og Gave, men alene af kristen Medlidenhed.

Jeppe. Om Forladelse, Herr Prokurator! jeg havde ikke tænkt at I Folk vare saa ærlige.

Første Advokat. Hvad som min Kollega fremfører til denne Misdæders Befrielse, grunder sig alene paa Gisninger. Her spørges ikke, om det er rimeligt, at Saadant kan skee eller ei, men der bevises, at det er skeet, saavel af Vidner, som af hans egen Tilstaaelse.

Anden Advokat. Hvad en Mand tilstaaer udi Frygt og Forskrækkelse, saadan Tilstaaelse kan ikke være gyldig. Mig synes derfor, det er bedst at give denne enfoldige Mand Tid til at betænke sig og adspørge

ham paany derom. Hør, Jeppe! betænk dig hvad du siger! tilstaaer du det, som du beskyldes for?

Jeppe. Nei! jeg vil gjøre min høieste Eed paa at det er Løgn Alt hvad som jeg svor paa tilforn, thi jeg har i tre Dage ikke været af mit Huus.

Første Advokat. Herr Dommer! jeg mener uforgribelig, at det ikke maa tillades Nogen at sværge, der er først overbeviset af Vidner og siden selv har tilstaaet sin Misgjerning.

Anden Advokat. Jeg mener jo.

Første Advokat. Jeg mener nei.

Anden Advokat. Naar Sagen er af saadan underlig Beskaffenhed.

Første Advokat. Der hjælper ingen Omstændigheder mod Vidner og Tilstaaelse.

Jeppe (afsides). Ak! gid de kunde komme i Haar sammen, saa skulde jeg imidlertid tage fat paa Dommeren og prygle ham saa at han skulde glemme baade Lov og Forordning.

Anden Advokat. Men hør, Herr Kollega! endskjøndt Gjerningen tilstaaes, saa har dog Manden ingen Straf fortjent; thi han har jo intet Ondt gjort paa Gaarden, hverken Mord eller Tyveri.

Første Advokat. Det vil Intet sige; intentio furandi er det samme som furtum.

Jeppe. Tael Dansk, din sorte Hund, saa skal vi nok svare for os.

Første Advokat. Thi enten En bliver greben, naar han vil stjæle eller naar han har stjaalen, saa er han Tyv.

Jeppe. Ak, naadige Dommer! jeg vilde gjerne hænges, dersom denne Prokurator maatte hænges ved Siden af mig.

Anden Advokat. Hold ind med slige Ord, Jeppe! du fordærver din Sag kun meer dermed.

Jeppe. Hvorfor svar' I ikke da? — (sagte:) Han staaer som et dumt Beest.

Anden Advokat. Men hvoraf bevises det furandi propositum?

Første Advokat. Quicunque in ædes alienas noctu irrumpit, tanquam fur aut nocturnus grassator existimandus est, atqui reus hic ita, ergo —

Anden Advokat. Nego majorem, quod scilicet irruperit.

Første Advokat. Res manifesta est, tot legitimis testibus exstantibus, ac confitente reo.

Anden Advokat. Quicunque vi vel metu coactus fuerit confiteri —

Første Advokat. Ei! hvor er den vis? hvor er den metus? det er kun Kroglove.

Anden Advokat. Nei, I bruger Kroglove.

Første Advokat. Det skal ingen ærlig Mand sige mig paa. (De taer hinanden for Brystet og Jeppe springer bag til og river den første Advokats Paryk af.)

Dommeren. Respekt for Retten! holdt op, jeg har alt nok. (Læser Dommen op:) Saasom Jeppe paa Bjerget, Nielses Søn paa Bjerget, og Jeppes Sønnesøn sammesteds, er overbeviset, saavel af lovlige Vidner som af egen Bekjendelse, at have indsneget sig paa Baronens Slot, iført sig hans Klæder og handlet ilde med hans Tjenere; saa dømmes han til at omkommes af Gift og, naar han er død, hans Legeme at ophænges i en Galge.

Jeppe. Ak! ak! naadige Dommer! er der ingen Pardon?

Dommeren. Nei ingenlunde. Dommen skal strax exekveres i mit Paasyn.

Jeppe. Ak! maa jeg da ikke faae et Glas Brændeviin først, førend jeg drikker Forgiften, at jeg kan døe med Korasie?

Dommeren. Jo, det kan nok tilstedes.

Jeppe (drikker ud trende Glas Brændeviin, falder paa Knæe igjen). Er der ingen Pardon?

Dommeren. Nei, Jeppe! nu er det alt for silde.

Jeppe. Ak! det er jo ikke for silde. Dommeren kan jo forandre Dommen og sige at han dømte feil førstegang. Det skeer jo saa tidt; thi vi ere alle Mennesker.

Dommeren. Nei! du skal selv føle inden nogle Minuter, at det er for silde; thi du har allerede faaet Giften ind med Brændevinen.

Jeppe. Ak, jeg elendige Menneske! har jeg alt faaet Giften ind? Ak farvel, Nille! dog din Karnali! du har ikke forskyldt at jeg skulde tage Afsked med dig. Farvel Jens, Niels og Kristoffer! farvel, min Datter Marthe, farvel min Diesteen; dig veed jeg selv at være Faer til; thi du blev gjort førend Degnen kom hid; du har ogsaa din Faers Ansigt. Vi ligner hinanden som to Draaber Vand. Farvel, min brogede Hest, og Tak for hver Gang, jeg har redet paa dig; næst mine egne Børn har jeg intet Beest elsket saa meget som dig. Farvel, Feirfax! min tro Hund og

Dørvogter; farvel, Moens, min sorte Kat! farvel mine Stude, mine Faar, mine Sviin og tak for godt Kompagni og for hver Dag, jeg har kjendt Jer. Farvel — Ak! nu kan jeg ikke meer, jeg blier saa tung og afmægtig. (Falder om og blier liggende.)

Dommeren. Det gaaer vel; Dvaledrikken har allerede gjort sin Virkning, nu sover han som en Steen; hænger ham nu op! men seer vel til, at han ingen Skade faaer deraf og at Rebet kommer kun under Armene. Nu vil vi see hvordan han bær sig ad naar han vaagner op og finder sig hængende.

(De slæber ham ud.)

Femte Akt.

Første Scene.

Jeppe (forestilles hængende i en Galge). Nille. Dommeren.

Nille (river sit Haar og slaaer sig for Brystet). Ak! Ak! er det muligt, at jeg skal see min fromme Mand hænge saa skammelig udi en Galge. Ak, min allerkjæreste Mand! forlad mig, om jeg har gjort dig imod. Ak! ak! nu vaagner min Samvittighed; nu angrer jeg, men for silde, den Haardhed, som jeg har øvet mod dig; nu savner jeg dig først, nu kan jeg skjønne paa hvilken from Mand jeg har mist; ak at jeg kunde redde dig fra Døden med mit eget Liv og Blod.

(Hun tørrer sine Øine og græder bitterlig.)

Jeppe (vaagner op igjen og seer sig hænge i en Galge og sine Hænder bagbundne, hører sin Hustru klage). Giv dig tilfreds, min hjerte Kone! vi skal Alle den Vei. Gak hjem og tag vare paa dit Huus og hav Omsorg for mine Børn; min røde Trøie kan du lade omgjøre til lille Kristoffer; det, som blier tilovers, skal Marthe have til en Hue; seer til, for Alting, at min brogede Hest blier vel pleiet; thi jeg har elsket det Beest, som han kunde være min

kjødelige Broer; hvis jeg ikke var død, skulde jeg sige dig adskilligt Andet.

Nille. A— A— A— hvad er det? hvad hører jeg? kan en død Mand tale?

Jeppe. Bliv ikke bange, Nille! jeg skal intet Ondt gjøre dig.

Nille. Ak, min allerkjæreste Mand, hvorledes kan du tale naar du est død?

Jeppe. Jeg veed ikke selv, hvoraf det kommer. Men hør, min hjerte Kone, spring bort som en Ild og bring mig hid for otte Skilling Brændeviin; thi jeg tørster meer nu end da jeg var levende.

Nille. Fy, dit Beest! dit Skarn! din forgiftige Drukkenboldt! har du ikke drukket Brændeviin nok i dit levende Liv? tørster din Fæhund endnu, nu du est død? det kalder jeg et fuldkomment Sviin.

Jeppe. Hold din Mund, dit Skarn! og spring strax efter Brændevinen. Hvis du det ikke gjør, saa skal jeg, Drollen splide mig ad, spøge hver Nat i Huset. Du skal vide, at jeg ikke er bange for Mester Erik meer; thi jeg føler nu til ingen Hug. (Nille springer hjem efter Mester Erik, kommer igjen og prygler ham i Galgen.) Au, au, au! holdt op, Nille, holdt op! du kan slaae mig ihjel paany, au, au, au!

Dommeren. Hør, Kone! du maa ikke slaae ham mere. Giv dig tilfreds, vi vil for din Skyld tilgive din Mand hans Forseelse og dømme ham til Livet igjen.

Nille. Ak nei! gunstig Herre! lad ham kun hænge; thi han er ikke værd at lade leve.

Dommeren. Fy! du est en Skarns Kvinde, pak dig bort, eller vi skal lade dig hænge ved Siden af ham. (Nille løber bort.)

Anden Scene.

Jeppe (blier nedtagen af Galgen igjen). Retten.

Jeppe. Ak, gunstig Herr Dommer, er det vist, at jeg er ganske levende igjen eller spøger jeg?

Dommeren. Du est ganske levende; thi den Ret, som kan dømme fra Livet, kan ogsaa dømme til Livet igjen. Kan du ikke begribe det?

Jeppe. Nei! jeg kan mari ikke begribe det, men jeg troer at jeg gaaer igjen og spøger.

Dommeren. Ei, du Gjek! det er jo let at begribe. Den, som taer en Ting fra dig, kan jo give dig den igjen.

Jeppe. Maa jeg da forsøge at hænge Dommeren op for Løiers Skyld, og see om jeg kan siden dømme ham til Livet igjen?

Dommeren. Nei det gaaer ikke an; thi du est ingen Dommer.

Jeppe. Men er jeg da levende igjen?

Dommeren. Ja du est.

Jeppe. Saa at jeg spøger ikke?

Dommeren. Neivist.

Jeppe. Eiheller gaaer igjen?

Dommeren. Nei.

Jeppe. At jeg er den samme Jeppe paa Bjerget, som jeg var tilforn?

Dommeren. Ja.

Jeppe. At jeg er ingen Geist?

Dommeren. Nei, vistikke!

Jeppe. Vil I sværge mig til, at det er sandt?

Dommeren. Ja, jeg svær dig til at du est levende.

Jeppe. Bed Drollen splide Jer ad derpaa, at det er sandt.

Dommeren. Ei! troer paa vore Ord, og tak os, at vi har været dig saa naadige at dømme dig til Livet igjen.

Jeppe. Hvis I havde ikke selv hængt mig op, vilde jeg gjerne have takket Jer for I løsede mig neer igjen.

Dommeren. Giv dig tilfreds, Jeppe, og sig os til naar din Kone slaaer dig oftere, saa skal vi nok raade Bod derfor. See! der har du fire Rigsdaler, som du nogen Tid kan holde dig lystig med, og glem ikke at drikke vor Skaal. (Jeppe kysser paa Haanden og takker. Retten gaaer bort.)

Tredie Scene.

Jeppe (alene). Nu har jeg levet udi halvhundrede Aar, men i al den Tid er ikke hændet mig saameget, som i disse to Dage. Det er nogle forbandede

Historier, naar jeg ret eftertænker det: een Time en drukken Bonde, en anden Time Baron, en anden Time en Bonde igjen, nu død, nu blive levende i en Galge, som er det Underligste; maaskee, naar man hænger levende Folk op, saa døer de, og, naar man hænger døde Folk, saa lever de op igjen; jeg bilder mig ind at et Glas Brændeviin vil smage herligt herpaa; hei, Jakob Skomager, herud!

Fjerde Scene.

Jeppe. Jakob Skomager.

Jakob. Velkommen tilbage igjen fra Byen! fik du Sæben til din Kone?

Jeppe. Ei, du Slyngel, du skal vide hvad Folk du taler med! Huen under Armen! thi du est kun en Karnali at regne mod Saadan som jeg.

Jakob. Jeg taalte ikke saadanne Ord af en Anden, Jeppe. Men du under mit Huus en daglig Skilling, derfor regner jeg det ikke saa nøie.

Jeppe. Huen under Armen, siger jeg, du Skuster!

Jakob. Hvad er dig vederfaret paa Veien, mens du est bleven saa spansk?

Jeppe. Du skal vide, at jeg er bleven hængt siden jeg talede med dig.

Jakob. Det er jo ikke saa meget fornemme. Jeg misunder dig ikke den Lykke. Men hør, Jeppe, hvor du har drukket dit Øl, der maa du spilde din Værme; du drikker dig fuld andre Steder, men kommer i mit Huus alene for at gjøre Klammeri.

Jeppe. Fort Huen under Armen, Slyngel! hør du ikke, hvor det ringler i min Lomme?

Jakob (med Huen under Armen). Hillemæn! hvor har du faaet de Penge?

Jeppe. Af mit Baroniskab, Jakob. Jeg skal fortælle dig hvad mig er vederfaret, men lad mig faae et Glas Mjød først; thi jeg er for storagtig til at drikke dansk Brændeviin.

Jakob. Singot, Jeppe.

Jeppe. Nu skal jeg fortælle dig hvad mig er vederfaret: da jeg gik fra dig, faldt jeg isøvn, da jeg vaagnede op igjen var jeg Baron og drak mig drukken paany af Karnali-Sæk; da jeg blev drukken af

Karnali-Sæk, vaagnede jeg op paa en Mødding igjen; da jeg vaagnede op paa en Mødding, lagde jeg mig at sove paany, i Forhaabning at sove mig et Baroniskab til igjen, men jeg mærkede at det gaaer ikke altid an; thi min Hustru vækkede mig op med Mester Erik og trækkede mig ind efter Haaret uden at have ringeste Respekt for saadan Mand, som jeg havde været. Da jeg kom ind i Stuen blev jeg stødt ud igjen paa mit Hoved og saae mig omringet af en Hoben Gripomenuser, som dømte mig fra Livet og dræbte mig med Forgift; da jeg var død, blev jeg hængt, og da jeg var hængt, blev jeg levende igjen og da jeg var bleven levende igjen fik jeg fire Rigsdaler. Saaledes er Historien, men hvordan Saadant kunde hænde, vil jeg give dig at betænke.

Jakob. Ha, ha, ha, det er en Drøm, Jeppe.

Jeppe. Hvis jeg endnu ikke havde disse fire Rigsdaler, skulde jeg ogsaa bilde mig ind at det var en Drøm; giv mig nok en frisk, Jakob, jeg vil ikke tænke paa det Galskab mere, men drikke mig en ærlig Ruus.

Jakob. Singot, Herr Baron, ha, ha, ha!

Jeppe. Du kan maaskee ikke begribe det, Jakob?

Jakob. Nei, ikke om jeg stod paa mit Hoved.

Jeppe. Derfor kan det være sandt, Jakob; thi du est en Dosmer og begriber ikke de Ting, som er mindre.

Femte Scene.

Jeppe. Jakob. Magnus.

Magnus. Ha, ha, ha! jeg skal fortælle Jer en forbandet Historie, som er vederfaret en Mand, der hedder Jeppe paa Bjerget, som man har funden drukken og sovende paa Marken, iført ham andre Klæder og lagt ham i den bedste Seng paa Herregaarden, bildt ham ind at han var Herren da han vaagnede op, drukket ham fuld paany igjen og lagt ham i fine gamle skidne Klæder paa en Mødding igjen, hvor, da han vaagnede op, bildte han sig ind at have været i Paradiis; jeg havde nær leet mig ihjel, da jeg hørte den Historie af Ridefogdens Folk. Jeg vilde mari give en Daler til at jeg kunde faae den Nar at see; ha, ha, ha!

Jeppe. Hvad er at betale, Jakob?

Jakob. Tolv Skilling. (Jeppe stryger sig om Munden og gaaer meget skamfuld bort.)

Magnus. Hvorfor gik den Mand saa hastig?

Jakob. Det er just den samme Mand, som Historien er spillet med.

Magnus. Er det muligt? saa maa jeg løbe efter ham. Hør, Jeppe, et Ord. Hvorledes staaer til udi den anden Verden?

Jeppe. Lad mig gaae i Ro.

Magnus. Hvorfor blev du ikke der længer?

Jeppe. Hvad kommer det dig ved?

Magnus. Ei, fortæl os dog Noget om den Reise.

Jeppe. Lad mig gaae, siger jeg, jeg gjør ellers en Ulykke paa dig.

Magnus. Ei, Jeppe, jeg er saa begjerlig efter at vide Noget derom.

Jeppe. Jakob Skomager! hjælp! taaler du, at man gjør mig Vold i dit Huus?

Magnus. Jeg gjør jo ingen Vold, Jeppe, jeg spør kun, hvad du saae udi den anden Verden?

Jeppe. Hei! hjælp! hjælp!

Magnus. Saae du ingen af mine Forfædre der?

Jeppe. Nei. Dine Forfædre maa være paa det andet Sted, hvor jeg haaber du og andre Karnalier efter Døden kommer. (Sliber sig løs og flyer bort.)

Sjette Scene.

Baronen. Hans Sekretair. Kammertjeneren. To Lakeier.

Baronen. Ha, ha, ha! den Historie var Guld værd; jeg havde ikke tænkt, at den skulde have havt saa god Virkning. Kanst du divertere mig oftere saa, Erik, saa skal du blive meget høit anskreven hos mig.

Erik. Nei, naadige Herre! jeg tør ikke vove mig oftere at spille saadan Komedie; thi om han havde slaaet Herren, som han truede, saa havde det blevet til en hæslig Tragedie.

Baronen. Det er min Tro sandt. Jeg var bange nok for det, men jeg var saa forlibt i Historien, at jeg heller havde ladet mig slaae, ja, jeg troer, heller ladet dig hænge af ham, Erik, end jeg havde aabenbaret den. Du var maaskee vel af samme Forsæt?

Erik. Nei, Eders Naade! det var noget underligt

at lade sig hænge for Lyst; thi den Lyst kostede alt for dyrt.

Baronen. Ei, Erik! Saadant skeer jo hver Dag; Folk, om ikke paa den Maade, saa dog paa en anden, taer Livet af sig for Lysts Skyld. Som for Exempel: Een er af en svag Natur og seer forud at han af formegen Drik vil miste Liv og Helsen, stormer dog til sit Legeme og vover Liv og Helsen tidt for en Aftens Fornøielse. Nok paa en anden Maade: de store Vezirer i Tyrkiet blive gjerne stranguleret eller kvalte ihjel med en Strikke, Somme samme Dag de blive Vezirer, Andre nogle Dage derefter, og dog stormer Alle dertil, saasom alene for at hænges med en stor Titul. Nok paa en anden Maade: Officiers opoffre gjerne hverandem baade Liv og Sjæl for at have Titul af Tapperhed, og duellere for Ingenting, endogsaa med deres Overmænd, som de er visse paa vil expedere dem. Jeg troer ogsaa, at der skulde findes mange hundrede forlibte Mennesker, der for en Nats Fornøielse gjerne skulde lade sig dræbe om Morgenen. Man seer i Beleiringer, at Soldater i Hobetal dessertere og løber hen til beleirede Byer, som de seer forud vil strax overgive sig, og, for at leve en Dag vel, lader sig hænge den anden. Det Ene er ikke mere solide end det Andet. Man har i gamle Dage seet Filosofi selv styrte sig i Ulykke alene for at blive roset efter deres Død. Derfor troer jeg fuldkommelig, Erik, at du heller havde ladet dig hænge end fordærvet denne deilige Historie.

Af dette Eventyr vi, kjære Børn, maae lære:
At ringe Folk ihast at sætte i stor Ære
Ei mindre farligt er end som at trykke ned
Den, der er bleven stor ved Dyd og Tapperhed.
Naar Bønder, Handværksmænd, man Regiment vil give,
Da Scepteret til Riis kan snart forvandlet blive,
For Øvrighed man da Tyranner let kan faae,
En Nero i hver Dorp ved Roret fast vil staae.
Mon Kajus, Phalaris vel fordum øve kunde
En større Myndighed end denne ringe Bonde?
Green, Galge, Steil og Hjul han truede os med,
Da han ei endda varm var i sin Myndighed.
Vi derfor Øvrighed fra Ploven meer ei tage,
Gjør Bonde til Regent, som udi fordum Dage,
Thi gamle Griller hvis man fuldte derudi,
Hvert Herredom maaskee faldt hen til Tyranni.

Hos Bogtrykker C. C. Løser, store Kjøbmagergade Nr. 26 (gl. 13) faaes:

Staden Kjøbenhavns **Kommunallov**. 6 Skill.
Med Vedtægten. 16 Skill.
Vedtægten alene. 12 Skill.
Sundhedsvedtægten. 6 Skill.
Begravelsesloven, indeholdende: Raadstueplacat, angaaende Reglement for Begravelsesvæsenet; Regulativ for Begravelsescontoiret i Kjøbenhavn; og Bekjendtgjørelse angaaende de ny ansatte Bedemænd. 8 Skill.

Lov om Omordning af de kommunale Skatter i Staden Kjøbenhavn **(Indkomstskatten).** 8 Skilling.

Næringsloven. 8 Skill.
Første Tillæg til Samme. 2 Skill.
Andet Tillæg til Samme. 4 Skill.

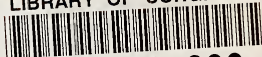
Tyendeloven. 4 Skill.
Stempelloven. 12 Skill.
Værnepligtsloven. 5 Skill.
Grundloven. 4 Skill.
Arvefolgeloven. 2 Skill.
Skoleloven. 8 Skill.
Høkerloven med Tillæg. 4 Skill.
Fællesforfatningsloven. 4 Skill.
Valgloven. 4 Skill.

Valgkredsene. 4 Skill.
Fortegnelse, som oplyser samtlige Amters Lægder og Sogne i Danmark. 24 Skill.

Hvorledes skal jeg tee mig? 32 Skill.
Patiencespil, indeholdende 78 Afvexlinger med eet og to Kortspil. Med to Tavler. 64 Skill.
Anvendelse af Livet. Med et Chemitypi efter Rafaello d'Urbino. 56 Skill.

Sandsigersken, et Billede fra Jyllands Vestkyst. Original Fortælling. 8 Mk.

LIBRARY OF CONGRESS
0 022 011 899 A